

«Ξύπνα, τaráζου, μη φοβού, χáίρε, Παρθένε, χáίρε. Ο Κύριός μου είναι με σε, Ελλάς, ανάστα, χáίρε», Αριστοτέλης Βαλαωρίτης

/ [Γενικά Θέματα](#) / [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

«Σήμερον της σωτηρίας ημών το Κεφάλαιον, και του απ' αιώνος Μυστηρίου η φανέρωσις· ο Υιός του Θεού, Υιός της Παρθένου γίνεται, και Γαβριήλ την χάριν ευαγγελίζεται. Διό και ημείς συν αυτώ τη Θεοτόκω βοήσωμεν· Χαίρε Κεχαριτωμένη, ο Κύριος μετά σου».

Η Εκκλησία γιορτάζει την αναγγελία της χαρμόσυνης είδησης της θείας ενσάρκωσης. Ο θεόσταλτος Αρχάγγελος Γαβριήλ -στην εβραϊκή σημαίνει ο άνθρωπος του Θεού- παρουσιάζεται στην Παρθένο Μαρία και της αναγγέλλει ότι θα γεννήσει τον Σωτήρα του κόσμου, τον Ιησού Χριστό.

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου είναι η αρχή όλων των Δεσποτικών εορτών. Στο απολυτίκιο της εορτής ψάλλουμε: «σήμερον της σωτηρίας ημών το κεφάλαιον και του απ' αιώνος μυστηρίου η φανέρωσις...». Το περιεχόμενο της εορτής αναφέρεται στο γεγονός κατά το οποίο ο αρχάγγελος Γαβριήλ- ο άγγελος με τον οποίο συνδέονται όλα τα γεγονότα που έχουν σχέση με την ενανθρώπιση του Χριστού-

επισκέφθηκε με εντολή του Θεού την Παναγία και την πληροφόρησε ότι έφθασε ο καιρός της σαρκώσεως του Λόγου του Θεού και ότι αυτή θα γίνη η μητέρα Του. (βλ. Λουκά α', 26-56).

«Και του απ' αιώνος Μυστηρίου η φανέρωσις»: τη σάρκωση του Υιού και Λόγου του Θεού την εξαγγέλλουν οι Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, όπως ενδεικτικά ο Ησαΐας, ο Ζαχαρίας, ο Ιωάννης ο Πρόδρομος. Και πράγματι, αποτελεί μυστήριο για τον ανθρώπινο πεπερασμένο νου το πώς ο απερινόητος Θεός γίνεται άνθρωπος.

«Ο Υιός του Θεού, Υιός της Παρθένου γίνεται»: ο Υιός και Λόγος του Θεού γίνεται Υιός της Παρθένου, ο Θεός γίνεται άνθρωπος, ενώνονται οι δύο φύσεις, η θεία και η ανθρώπινη, σε ένα πρόσωπο, το πρόσωπο του Ιησού-Σωτήρος, που με τη σάρκωσή του θεραπεύει την ανθρώπινη φύση.

«Και Γαβριήλ την χάριν ευαγγελίζεται»: ο Αρχάγγελος Γαβριήλ ευαγγελίζεται τη χάρη του Παναγίου Πνεύματος προς την Παρθένο Μαρία, αλλά αναγγέλλει τη χάρη και τη χαρά της σωτηρίας και της θεραπείας σε κάθε άνθρωπο.

«Διό και ημείς συν αυτώ τη Θεοτόκω βοήσωμεν»: έτσι, οι άνθρωποι, όπως ο Αρχάγγελος Γαβριήλ, ας βοήσωμεν «Χαίρε Κεχαριτωμένη, ο Κύριος μετά σου».

Η Παναγία αποκαλείται «κεχαριτωμένη» και χαρακτηρίζεται «ευλογημένη», αφού ο Θεός είναι μαζί της.

Η λέξη «ευαγγελισμός» αποτελείται από δύο επί μέρους λέξεις, ήτοι ευ και αγγελία, και δηλώνει την καλή είδηση, την καλή αγγελία. Πρόκειται ουσιαστικά για την εκπλήρωση της υπόσχεσης του Θεού, που δόθηκε μετά την πτώση του Αδάμ και της Εύας (βλ. Γεν. γ', 15), η οποία λέγεται πρωτευαγγέλιο. Γι' αυτό, η πληροφορία της ενανθρώπησης του Λόγου του Θεού είναι η μεγαλύτερη είδηση μέσα στην ιστορία.

Με την ενανθρώπηση του Χριστού και την Ανάστασή Του, θεώθηκε η ανθρώπινη φύση και έτσι δόθηκε η δυνατότητα σε κάθε άνθρωπο να θεωθεί. Η Γέννηση του Ιησού Χριστού ελευθερώνει τον άνθρωπο από τα δεσμά της δουλείας, θεραπεύει την ανθρώπινη φύση από την ασθένεια και προαναγγέλλει τη νίκη επί της φθοράς.

Η ένωση της θείας με την ανθρώπινη φύση, στην κοιλιά της Θεοτόκου, συνιστά την άμεση θέωση της ανθρώπινης φύσης. Είναι χαρακτηριστικός ο λόγος του αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού: «άμα σαρξ, άμα Θεού Λόγου σαρξ».

Σαφείς μαρτυρίες περί της έναρξης του εορτασμού του ευαγγελισμού της ενσάρκωσης του Ιησού δεν υπάρχουν. Αυτό που είναι βέβαιο είναι ότι καθιερώθηκε

να εορτάζεται στις 25 Μαρτίου κατά τα χρόνια που είχε πλέον καθιερωθεί ο εορτασμός των Χριστουγέννων στις 25 Δεκεμβρίου, δηλαδή περί τον 4ο αι.

«Η στιγμή που ο Λόγος έγινε σάρκα και κατοίκησε ανάμεσά μας...», «Και ο Λόγος σαρξ εγένετο και εσκήνωσεν εν ημίν», κατά τον ευαγγελιστή Ιωάννη, επηρέασε πολλούς και σημαντικούς εικαστικούς καλλιτέχνες, όπως οι Ντούτσιο, Λεονάρντο Ντα Βίντσι, Πάολο Ντε Ματέις, Καραβάτζιο, Μποτιτσέλι, Τζιότο, Ρούμπενς, Ελ Γκρέκο (Δομήνικος Θεοτοκόπουλος) και Ντονατέλο.

Ήθη, έθιμα και παραδόσεις

Σήμερα, παραμένει η νηστεία της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, με μία εξαίρεση: η Εκκλησία επιτρέπει την ψαροφαγία («κατάλυσιν ιχθύος», σύμφωνα με την εκκλησιαστική ορολογία), όπως και την Κυριακή των Βαΐων, λόγω της σπουδαιότητας της γιορτής. «Αν δεν έχεις να φας ψάρι, να γλείψεις ψαροκόκαλο», λένε σε πολλά μέρη της Ελλάδας, ενώ σχετικό είναι και το παιδικό τραγουδάκι «Του Ευαγγελισμού και των Βαγιών,/τρώνε ψάρι και κολιό...».

Το έδεσμα της ημέρας είναι ο μπακαλιάρος (βακαλάος) με ή χωρίς σκορδαλιά. Ο παστός μπακαλιάρος που καταναλώνουμε, εμφανίστηκε στο ελληνικό τραπέζι περί τον 15ο αι. και με την πάροδο του χρόνου καθιερώθηκε ως το πιάτο της εορτής του Ευαγγελισμού. Με εξαίρεση τα νησιά, όπου υπήρχε πάντα φρέσκο ψάρι, στην υπόλοιπη Ελλάδα ο παστός μπακαλιάρος ήταν η φθηνή και εύκολη λύση.

Η εορτή είναι συνδεδεμένη τόσο με τη θρησκευτική όσο και με την εθνική συνείδηση του λαού μας. Γεννήθηκε η ελπίδα για τον άνθρωπο, η ελπίδα που γέμισε και τις ψυχές των Ελλήνων που σήκωσαν το ιερό λάβαρο του εθνικού αγώνα, που εικονίζει τη θεία μορφή της Παναγίας, η οποία είναι και προστάτιδα των ενόπλων μας δυνάμεων. Η ημέρα του Ευαγγελισμού έχει καθιερωθεί και ως ημέρα της Εθνικής Παλιγγενεσίας.

Επίλογος

Ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης με το ποίημά του «Εικοστή πέμπτη Μαρτίου Ευαγγελισμός - Ελληνισμός» συνοπτικά, αλλά και με πληρότητα, αποδίδει την κατακλείδα της μεγάλης εορτής: «Μεμιάς ανοίγει ο ουρανός τα σύγνεφα μεριάζουν, οι κόσμοι εμείνανε βουβοί, παράλυτοι, κοιτάζουν. Μια φλόγ' αστράφτει... ακούονται ψαλμοί και μελωδία... Πετάει έν' άστρο... σταματά εμπρός εις τη Μαρία... “Χαίρε, της λέει, αειπάρθενε, ευλογημένη, χαίρε! Ο Κύριός μου είναι με σε. Χαίρε, Μαρία, χαίρε!”»... «Ξύπνα, ταράζου, μη φοβού, χαίρε, Παρθένε, χαίρε. Ο Κύριός μου είναι με σε, Ελλάς, ανάστα, χαίρε».

